

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. 3. De actibus charitatis orga proximum ac præsertim de eleemosyna corporali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

§. III.

De actibus charitatis erga proximum, ac præsertim de elemosyna corporali.

VARIJ sunt & multiplices actus charitatis erga proximum, quorum præcipuos enumerat S. Doctor quæst. 27. 28. & seq. scilicet dilectionem, qua alteri per charitatem bonum volumus: beneficentiam, qua bonum, quod ei volumus, quantum possumus, recipi illi tribuimus: gaudium, quo de illius bono, v.g. conversione à peccatis, profectu in virtute &c. lætamur: pacem, qua simul cum proximo conspiramus in ijs, quæ ad illius bonum spirituale conferunt: misericordiam, qua illius miseriis tanquam nostris condolemus, easque, quantum possumus, sublevamus.

Sunt autem duo præcipui actus ipsius misericordiz, de quibus Theologi fusiùs disputare solent, elemosyna scilicet, & correctio fraterna.

Elemosyna (ut docet S. Thom. q. 32. a. 1.) est actus charitatis, quo quis propter Deum proximo indigenti subvenit. Cum autem duplex indigentia reperiri possit in proximo, spiritualis scilicet ac corporalis; ideo etiam duplex elemosynæ species à S. Doctore art. 2. assignatur: alia spiritualis, qua indigentia spirituali succurritur, de qua paragrapho sequenti agemus; alia corporalis, qua miseria, & indigentia corporis sublevatur.

Circa hanc verò elemosynam corporalem, certum est illam esse, non solum in consilio, sed etiam in præcepto, ut docet & probat S. Th. art. 5. & aperte colligitur ex variis scripturæ locis Ezech. 16. h. e. fuit iniquitas Sodoma, & e manu egeno & pauperi non porrigebant. Et S. Matth. 25. Christus Dominus flammis æternis adjudicat eos, qui misericordiz opera exercere omiserunt. Id ipsum SS. Patres unanimiter asserunt: S. Ambrosius lib. de Nabute, loquens

de c.

de eleemosyna, *Debitum*, inquit reddu, non largiri indebitum; ideoque tibi dicit scriptura: *inclina pauperi aurem tuam, & redde debitum tuum*; S. Basilius concione in illud dictum divitis: *Destituam horrea mea* dicit divitem illum *Non cogitasse de superfluo pauperibus erogando*, nullamque præcepti divini habuisse rationem; S. Greg. Nazian. orat. de pauperum amore dicit nos *Mandato divina, atq; exemplo aa eleemosynam largiendam excitari*.

Verum difficultas est, cum præceptum illud affirmativum sit, quo potissimum tempore obliget; quod ut melius & certius dignoscatur observandum est ex S. Doctore art. 5. obligationem faciendæ eleemosynæ ex duplici capite oriri: Primo ex parte dantis, si habeat bona superflua; siue ea sint superflua naturæ, id est non necessaria ad vitam suam & suorum sustentandam; siue sint superflua personæ, id est non necessaria ad personæ conditionem dignitatemq; tuendam. Secundo ex parte accipientis, si aliqua prematur necessitate: quæ quidem triplex esse potest; una extrema, cui nisi succurratur, hominis vita periclitabitur; altera gravis, cui nisi subveniatur, vitam ægrè ac difficulter sustentabit; tertia communis, qualis est ferme eorum, qui ostiatim mendicant.

Hac observatione supposita, in quæstione valdè perplexa & difficili, quæ Doctores in varias distinxerunt sententias, breviter dicimus probabilissimam nobis videri sententiam illorum, qui asserunt unumquemque obligari sub peccato mortali ad eleemosynam erogandam de superfluis naturæ ijs, qui sunt in extrema necessitate constituti; de superfluis vero personæ ijs, qui gravi necessitate laborant. Ita Tolet. lib 8 cap. 35. ubi pro hac sententia citat S. Doctorem & plurimos alios Theologos, probatque illam ex his Christi Domini verbis: *Matth. 25. discidite à me maledicti in ignem æternum & c. Hesper eram, & non collegistis me, & c. infirmus & in carcere, & non visitastis me: manifestum est enim has necessitates non esse extremas; & tamen condemnari hominem, qui in illis proximum suum sublevare omisit.*

An

An verò ex superfluis illis personæ unusquisque sub peccato mortali teneatur ad erogandam eleemosynam ad communibus pauperum necessitatibus; ita ut nullus licetè possit superflua sibi retinere, sed pauperibus, qui nunquam & nusquam desunt, illa distribuere obligetur. idem Tol. suprâ. asserit communiorem Doctorum sententiam esse negativam, quamvis non desint, qui affirmativam amplectantur; proindeque nullum sub peccato mortali ad eroganda pauperibus superflua teneri extra graves aut extremas necessitates; aitque se non audere ad id obligere sub mortali eos, quos tot & tanti Doctores ab illo citati excusant.

Rectè tamen monet eos qui habent superflua, non omnino securos esse debere, sed timere, ne fortè sibi suæ cupiditati nimis blandiantur; & seriò perpendere, quam diversa sint judicia Dei à judiciis hominum, ideoque longè tutius esse, ut superflua illa status & dignitatis in opera charitatis aut alia Deo grata & honorifica impendant, quam otiosa apud se retineant, præsertim cum SS. Patres (quorum plurimos citat) sint hac in re longè rigidiores, videanturque asserere universim homini Christiano illicitum esse superflua retinere, quamdiu sunt aliqui pauperes, in quos illa erogare possit.

Addit præterea idem author, aliter hoc eleemosynæ faciendæ præcepto teneri eos, qui aliorum curam habent præsertim Ecclesiasticam & spiritualem; aliter eos, qui non habent; hi enim satisfaciunt indigentibus illis, qui occurrunt, eleemosynam erogando; illi verò in superinquirere aliquo modo tenentur, num sibi subditi suæque curæ commissi gravem aliquam egestatem patiantur, ut eis succurrant. Docet præterea personas Ecclesiasticas, sive beneficia & redditus Ecclesiasticos obtineant (de quibus intra suo loco) sive bona tantum patrimonialia possideant, eodem faciendæ eleemosynæ præcepto arctius obligari, eo quòd in illis superfluum magis inveniri possit, quam in Laicis. cum enim neque uxores, neque filios, aut alias habeant, cumque modum ac modestiam in victu, ac

vestitu servare teneantur, non tot rebus indigent, nec ad tantas expensas faciendas obligantur.

Quæres, num omnes personæ eleemosynam erogare licite possint. Respondet S. Doctor art. 8. illum, qui est sub alicujus potestate constitutus, de re illa, secundam quam superiori subiicitur, eleemosynam licite facere non posse, nisi de consensu illius, cui subditus est; unde sequitur religiosos, filios familias, ac servos eleemosynas absq; consensu Superiorum, parentum, aut dominorum erogare licite non posse, nisi extrema aliqua indigentis necessitas eos ad id obliget. possunt tamen filii familias ex bonis castrensibus, aut quasi castrensibus, id est ex illis quæ vel in bello, vel in alicuius officii publici exercitio consequuntur, erogare eleemosynas: sicut & de iis quæ in proprias expensas ipsi à parentibus conceduntur, Ita Toletus lib. 8. cap. 31.

Quod autem spectat ad uxores, quamvis de bonis communibus absque mariti consensu eleemosynas erogare non debeant; poterit tamen (ut idem Tolet. docet supra c. 29.) id facere, si ultra dotem quam attulit, aliquid sibi proprium reservavit; aut si per alterius donationem, vel proprium laborem, & industriam aliquid illi obveniat: in quo tamen locorum consuetudinem servandam esse dicit. Item si maritus sit amens, aut ipsi uxori rei domesticæ administrationem relinquat, aut si sit supra modum tenax & avarus; nec eleemosynas illas etiam cum teneatur, erogare velit: tunc enim uxor id poterit exemplo Abigail, quæ Davidi dedit viro suo nesciente 1. Reg. 25. Addit idem author posse etiam de bonis sibi cum marito communibus facere modicam eleemosynam, propter quam maritus nullam indigentiam parietur.

* *
*